

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра педагогіки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Олександр ЗАПОРОЖЧЕНКО

“ 25 ” листопада 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВБ1.1 «Педагогіка вищої школи»

Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	103 Науки про Землю
Освітньо-наукова програма	Науки про Землю

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» - Одеса: ОНУ, 2022.
- 17с.

Розробники:

Цокур О. С., д.пед.н., професор, зав. кафедрою педагогіки
Вейланде Л.В.-В., к.пед.н., доцент, доцент кафедри педагогіки

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки
Протокол № 4 від «22» листопада 2022 р.

Завідувач кафедри Ольга ЦОКУР

Погоджено із гарантом ОНП **Науки про Землю**

 Валентина ЯНКО

Схвалено Навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської
філології

Протокол № 4 від «25» листопада 2022 р.

Голова НМК Тетяна ТЕЛЕЦЬКА

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри педагогіки

Протокол № ___ від «___» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри педагогіки

Протокол № ___ від «___» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>Очна (денна, вечірня) форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3,0 годин – 90 змістових модулів - 2	Галузь знань 10 Природничі науки Спеціальність 103 Науки про Землю Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)	Вибіркова
		<i>Рік підготовки:</i>
		2-й
		<i>Семестр</i>
		3-й
		<i>Лекції</i>
		12 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>
		10 год.
		<i>Лабораторні</i>
		0 год.
		<i>Самостійна робота</i>
		68 год.
<i>Форма підсумкового контролю:</i> залік		

* у денній та вечірній формах навчання ідентична кількість годин

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Педагогіка вищої школи» є теоретична підготовка здобувачів до здійснення дидактичної, науково-методичної й інноваційної організаційно-педагогічної діяльності у вищій школі шляхом формування їх інтересу, здатності та готовності до самостійного пізнання актуальних проблем теорії та перспектив розвитку вищої освіти в Україні та світі, педагогічного моніторингу та менеджменту, сучасних концепцій навчання і виховання студентів, опанування способів організації їхньої самостійно-дослідницької та науково-дослідної роботи, застосування засобів нових педагогічних підходів та освітніх технологій.

Завдання дисципліни «Педагогіка вищої школи»:

- розкрити сутність основних теоретичних концепцій і методологічних підходів, категорій і понять, закономірностей та принципів навчання і виховання студентів закладу вищої освіти;
- забезпечити практичне оволодіння аспірантами традиційних та інноваційних методів, форм та технологій навчання й виховання студентів;
- розкрити теоретичні підходи й забезпечити опанування аспірантами провідних стратегій діяльності сучасного викладача й куратора (тьютора, коуча) студентської академічної групи по формуванню соціально і професійно важливих якостей особистості;
- ознайомити з основами освітнього менеджменту й моніторингу у закладі вищої освіти;
- долучити до усвідомлення значущості педагогічних інновацій для подальшої модернізації вітчизняної вищої школи.

Процес вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи» спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у сфері геології із залученням отриманих знань із суміжних навчальних дисциплін, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійних практик.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 05. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК 09. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

Спеціальні компетентності (СК)

СК 02. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

Програмні результати навчання: (ПР)

РН 08. Навички застосовувати методи науково-педагогічної роботи з урахуванням особливостей освітнього процесу, визначати дидактичні цілі заняття, планувати структуру і зміст різних типів навчальних занять.

РН 13. Здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися, нести відповідальність за новизну наукових досліджень та прийнятих експертних рішень, продовжувати навчання із значним ступенем автономії.

РН 15. Здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності у наукових дослідженнях та викладацько-педагогічній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен **знати і розуміти сутність**:

- актуальних проблем розвитку вищої освіти в Україні та світі, шляхів і способів оновлення змісту виховання і навчання студентів в умовах модернізації вищої освіти в контексті євроінтеграції, інформатизації та глобалізації суспільства;
- державних нормативних документів про освіту і вищу освіту;
- мети, завдань та тенденцій розвитку вищої освіти в Україні та світі;
- стратегічних завдань та пріоритетних напрямів модернізації та реформування національної системи вищої освіти;
- загальних основ і специфіки педагогіки вищої школи;

- методів та методики проведення наукових педагогічних досліджень в галузі дидактики вищої школи й теорії виховання студентів;
- дидактики (теорії навчання й освіти) вищої школи;
- структури освітнього процесу у вищій школі, його зміст, форми, методи і засоби;
- видів навчальних занять, основ методики їх проведення;
- педагогічної інноватики в системі вищої освіти;
- сучасних вимог до професіоналізму особистості та діяльності викладача вищої школи, його ролі і місця у процесі вдосконалення освітньо-професійних програм і планів;
- мети і провідних завдань професійного виховання студентів;
- способів формування національної свідомості студентської молоді, її громадянської, гендерної, моральної та професійної культури;
- основних напрямів виховання студентів у процесі навчання та у позанавчальний час;
- напрямів, форм, методів та технологій професійного саморозвитку, вдосконалення педагогічної майстерності;

вміти:

- аналізувати основні нормативні та державні документи про вищу освіту та функціонування закладу вищої освіти;
- працювати з науково-педагогічними й дидактико-методичними першоджерелами;
- застосовувати отримані теоретичні знання у практиці навчання й виховання студентів;
- організовувати освітній процес у вищій школі із урахуванням традиційних та новітніх технологій навчання й виховання студентів;
- прогнозувати наслідки впровадження педагогічних інновацій у вищій школі;
- аналізувати й розробляти навчально-методичні комплекси навчальних дисциплін;
- розробляти плани-конспекти лекцій, практичних, семінарських занять для здобувачів першого й другого рівнів вищої освіти;
- проектувати й ефективно застосовувати різні способи й засоби контролю академічних успіхів студентів, а також здійснювати моніторинг якості освітнього процесу;
- забезпечувати демократичний, особистісно орієнтований, гуманістичний стиль керівництва в сфері вищої освіти.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Тема 1. Предмет, завдання і соціальна місія педагогіки вищої школи. Основи наукових досліджень у галузі педагогіки вищої школи.

Предмет і завдання педагогіки вищої школи. Місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук, її роль у процесі євроінтеграції і модернізації вищої освіти. Актуальні проблеми теорії і практики сучасної педагогіки вищої школи. Методологія наукового педагогічного дослідження. Етапи наукового педагогічного дослідження. Принципи наукового педагогічного дослідження. Методи наукового педагогічного дослідження.

Тема 2. Історія і тенденції розвитку вищої освіти

Виникнення університетів в Європі в епоху середньовіччя. Модель «Підприємницького університету». Модель «Академічного університету». «Корпоративні університети». Модель «Регіонального університетського комплексу». Модель «Відкритого університету». Переваги і недоліки організації освітнього і наукового процесу у різних моделях організації університетської освіти. Системи вищої освіти в зарубіжних країнах: США, Великобританії, Німеччині, Франції, Італії та ін. Стратегічні завдання, пріоритетні напрями та основні шляхи реформування вищої освіти в Європі та світі. Перші вищі навчальні заклади в Україні: Острозька академія, Києво-Могилянська академія. Провідні класичні університети України. Історія виникнення і розвитку Новоросійського (Одеського) імператорського університету. Сучасна система вищої освіти України в умовах євроінтеграції і модернізації. Ступені і рівні вищої освіти. Специфіка класичної

університетської освіти у сучасних умовах: проблеми і перспективи. Шляхи підвищення соціальної відповідальності вищої освіти України.

Тема 3. Специфіка організації процесу навчання у вищій школі.

Дидактика як галузь педагогіки вищої школи. Сутність процесу навчання у вищій школі, його структура і функції. Дидактичні моделі змісту вищої освіти. Документи, що визначають зміст освіти у вищому навчальному закладі (освітньо-професійна програма, спеціальність, навчальний план, навчальна і робоча програма, підручник). Планування освітнього процесу на факультеті, кафедрі. Характеристика провідних дидактичних парадигм. Принципи навчання у вищому навчальному закладі. Методи організації освітнього процесу у вищій школі. Організаційні форми роботи у закладах вищої освіти. Педагогічна і виробнича практика студентів. Самостійна робота студентів. Сучасні технології навчання у вищій школі. Поняття педагогічного контролю у закладах вищої освіти, його мета і провідні функції. Основні форми і види контролю знань, умінь, навичок студентів. Вимоги до оцінки знань і предметних компетенцій студентів. Моніторинг якості освітніх досягнень студентів та професійної діяльності викладачів.

Тема 4. Специфіка організації процесу виховання у вищій школі.

Поняття виховання, професіоналізації та соціалізації студентів. Студент як суб'єкт навчання і здобувач вищої освіти. Основні напрями виховання студентів у процесі навчання та позанавчальній діяльності вишу. Позааудиторна виховна робота студентів. Студентське самоврядування і його роль у вдосконаленні виховної і культурно-дозвілдової діяльності студентів. Принципи соціального, наукового й професійного виховання студентської молоді. Характеристика традиційних та інноваційних форм і методів виховання студентів у закладах вищої освіти. Професійне самовиховання. Виховна робота куратора академічної групи. Роль та функції куратора академічної студентської групи. Особливості й напрями виховної діяльності куратора академічної групи як тьютора, фасилітатора, медіатора культур.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ТЕОРІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ІННОВАТИКИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Тема 5. Концептуальні засади педагогічного менеджменту у вищій школі

Мета, провідні напрями й головні завдання діяльності закладів вищої освіти. Правовий статус закладу вищої освіти у сфері вищої освіти й науково-освітніх послуг. Рівні акредитації закладів вищої освіти в Україні. Типи закладів вищої освіти. Теорія і практика педагогічного менеджменту у системі вищої освіти. Специфіка науково-педагогічної діяльності викладача вищої школи як менеджера освітнього процесу. Типологія стилів викладацької діяльності викладача вищої школи. Імідж викладача вищої школи. Модель професійної компетентності викладача вищої школи як менеджера науково-освітньо-виховного процесу. Моніторинг якості професійної діяльності викладача. Професійна етика та педагогічна деонтологія, акмеологічні аспекти професійно-особистісного розвитку викладача вищої школи. Система організації науково-методичної роботи у вищій школі. Форми і методи науково-методичної роботи викладача у закладах вищої освіти.

Тема 6. Інновації в системі вищої освіти.

Сутність педагогічної інноватики у вищій школі. Шляхи оновлення, реформування та модернізації системи вищої освіти в Україні. Поняття інноваційної педагогічної діяльності викладача закладах вищої освіти. Сутність і структура інноваційної педагогічної діяльності викладача як суб'єкта дидактичної культури. Чинники формування готовності майбутніх викладачів до інноваційної педагогічної діяльності у вищій школі.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Очна (денна, вечірня) форма				
	Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб.	с.р.
1	2	3	4	5	6

Змістовий модуль 1. Основи педагогіки вищої школи					
Тема 1. Предмет, завдання і соціальна місія педагогіки вищої школи. Основи наукових досліджень у галузі педагогіки вищої школи.	8	2	2	-	4
Тема 2. Історія і тенденції розвитку вищої освіти.	8	2	-	-	6
Тема 3. Специфіка організації процесу навчання у вищій школі.	16	2	2	-	12
Тема 4. Специфіка організації процесу виховання у вищій школі.	14	2	2	-	10
Разом за змістовим модулем 1	46	8	6	-	32
Змістовий модуль 2. Теорія педагогічного менеджменту та інноватики у вищій школі					
Тема 5. Концептуальні засади педагогічного менеджменту у вищій школі.	10	2	2	-	6
Тема 6. Інновації в системі вищої освіти.	34	2	2	-	30
Разом за змістовим модулем 2	44	4	4	-	36
Усього годин	90	12	10	-	68

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарські заняття не передбачені навчальним планом.

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми/ завдання	Кількість годин
1.	Тема 1. Методологія наукового педагогічного дослідження	2
2.	Тема 3. Організаційні форми навчання у ЗВО. Контроль, педагогічне оцінювання й моніторинг якості академічних досягнень студентів	2
3.	Тема 4. Основні напрями та форми виховання студентів у процесі навчання та у позанавчальній діяльності вишу	2
4.	Тема 5. Теорія і практика педагогічного менеджменту у системі вищої освіти	2
5.	Тема 6. Сутність та структура інноваційної педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти	2
Разом		10

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Види завдань	Кількість годин
-------	------------	--------------	-----------------

1	Актуальні проблеми розвитку педагогіки вищої школи	Підготувати та презентувати доповіді: «Актуальні проблеми теорії і практики сучасної педагогіки вищої школи», «Соціальна місія педагогіки вищої школи», «Роль педагогіки вищої школи у процесі євроінтеграції і модернізації вищої освіти», «Роль викладача закладів вищої освіти у економічному, політичному та соціальному розвитку суспільства»	4
2	Історія розвитку вищої освіти	Підготувати та презентувати доповіді: «Виникнення університетів в Європі в епоху середньовіччя», «Модель «Підприємницького університету», «Модель «Академічного університету», «Корпоративні університети», «Модель «Регіонального університетського комплексу», «Модель «Відкритого університету», «Системи вищої освіти в зарубіжних країнах: США, Великобританії, Німеччині, Франції, Італії та ін (за вибором)», «Перші вищі навчальні заклади в Україні», «Сучасна система вищої освіти України в умовах євроінтеграції і модернізації».	6
3	Форми організації навчання у закладах вищої освіти	Розробити робочу програму елективного курсу (за темою дослідження), узгодити її з ОПП відповідної спеціальності Розробити схематизований конспект лекції, семінарського заняття за однією із тем навчального курсу. Підготувати тестові завдання для проведення експрес-контролю знань за обраною для розробки теми. Підібрати/Розробити інструментарій для проведення моніторингу якості академічних досягнень студентів відповідно розробленої робочої програми	12
4	Організація виховної роботи у закладі вищої освіти	Розробити план виховної роботи куратора академічної групи. Скласти план-сценарій проведення виховного заходу зі студентами з актуальної проблеми.	10
5	Теорія педагогічного менеджменту у вищій школі	Підготувати та презентувати доповіді «Правовий статус закладу вищої освіти у сфері вищої освіти й науково-освітніх послуг», «Принципи, структура і специфіка педагогічного менеджменту у класичному університеті», «Викладач вищої школи як суб'єкт науково-педагогічної й дидактичної культури та організатор освітнього процесу», «Імідж викладача вищої школи», «Професійна етика й педагогічна деонтологія, акмеологічні аспекти професійно-особистісного розвитку викладача вищої школи».	6
6	Теорія педагогічної інноватики у вищій	Підготувати та презентувати доповіді «Сутність та зміст інноваційної педагогічної діяльності	10

школі	викладача закладу вищої освіти», «Готовність майбутніх викладачів до інноваційної педагогічної діяльності у вищій школі». «Правові засади інноваційної педагогічної діяльності у вищій школі»	
	Індивідуальне самостійне завдання Провести міні-дослідження та презентувати результати у вигляді доповіді (теми за вибором): «Сучасний стан і перспективи розвитку вищої/професійної освіти в Україні /зарубіжній країні» (за профілем спеціальності); «Інновації в системі вищої професійної освіти» (за профілем спеціальності); «Порівняльний аналіз практика підготовки докторів філософії в Україні / в зарубіжних країнах (згідно фаху)».	20
Разом		68

Для самостійної роботи здобувачі вищої освіти можуть використовувати навчально-методичні матеріали з п. 13 (6, 7, 8).

Навчально-методичне забезпечення: робоча програма навчальної дисципліни; навчально-методичні матеріали для лекцій, конспекти (тексти, схеми) лекцій; мультимедійні презентації; плани практичних занять; методичні вказівки (рекомендації) щодо самостійного вивчення дисципліни.

Критерії оцінювання виконання самостійної роботи:

- своєчасність виконання;
- добросовісність та коректність у представленні текстів, презентацій та посилань (у разі доведеного плагіату бали за роботу анулюються);
- повнота, грамотність і коректність розкриття основних положень;
- творчий підхід до постановки і реалізації завдання;
- відповідність формальним критеріям (структура, послідовність, логічність, мовна грамотність, якість оформлення тощо).
- вміння застосовувати теоретичні знання для рішення практичних завдань.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Словесні методи навчання: пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія.

Наочні методи навчання: ілюстрації (мультимедійні презентації до теми).

Практичні методи навчання: практичні завдання, виконання індивідуальних завдань, письмові завдання, робота з навчальною літературою.

10. ФОРМИ КОНТРОЛЮ І МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Методи контролю - поточне усне опитування, підсумковий тест зі змістових модулів.

Форма підсумкового контролю – залік.

При оцінюванні в балах рівня засвоєння матеріалу використовуються загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Оцінка за національною шкалою	100 балів а шкала	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Здобувач освіти	
Зараховано	90-100	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно,	може аргументовано обрати раціональний спосіб

		самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; рецензує відповіді інших студентів, самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Зараховано	75-89	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає несуттєві неточності	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Зараховано	60-74	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Не зараховано з можливістю повторного складання	35-59	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно; безсистемне виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички:

Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0-34	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача
---	------	----------------------------------	---

Примітка: максимальна кількість балів за кожною темою вказана в п.12.

11. ПИТАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА ПЕРІОДИЧНОГО КОНТРОЛЮ

1. Розкрийте предмет, об'єкт та категорії педагогіки вищої школи.
2. Поясніть місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук.
3. Розкрийте зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками.
4. Розкрийте методологію науково-педагогічного дослідження.
5. Розкрийте особливості педагогічного процесу вищої школи.
6. Назвіть та охарактеризуйте основні структурні компоненти педагогічного процесу як системи, завдання, функції, закономірності та принципи.
7. Охарактеризуйте викладача як суб'єкта педагогічного процесу вищої школи. Специфіка його діяльності.
8. Предмет і основні категорії дидактики вищої школи.
9. Дидактичні закономірності і принципи навчання у ЗВО.
10. Охарактеризуйте викладання та учіння як діяльність суб'єктів педагогічного процесу вищої школи.
11. Розкрийте поняття змісту освіти у вищій школі: ступеневість вищої освіти, нормативні документи, що визначають зміст освіти.
12. Охарактеризуйте методи навчання у ЗВО: класифікація методів навчання, традиційні, активні та інтерактивні методи навчання.
13. Розкрийте дидактичні функції традиційних та інноваційних форм і засобів навчання.
14. Розкрийте сутність поняття «форми організації навчання». Проаналізуйте розвиток і становлення організаційних форм навчання у вищій школі.
15. Охарактеризуйте лекцію як метод та провідну форма організації освітнього процесу у ЗВО.
16. Різновиди сучасних лекцій, їх характеристика і структура. Методика організації і проведення різних видів лекцій: традиційні та нетрадиційні.
17. Проаналізуйте різні види семінарських занять та їх можливості у реалізації завдань підготовки майбутнього фахівця.
18. Розкрийте алгоритм підготовки викладача та студента до семінарського заняття.
19. Поясніть технологію і методику організації та проведення просемінарів, спецсемінарів, факультативів.
20. Охарактеризуйте педагогічні умови ефективної організації самостійної роботи студентів.
21. Роль навчальної та виробничої практики у фаховій підготовці студентів.
22. Розкрийте сутність поняття, функції, компоненти та види контролю навчально-пізнавальної діяльності студентів. Розкрийте можливості різних форм контролю знань студентів.
23. Охарактеризуйте методи педагогічного оцінювання та моніторингу академічних досягнень студентів.
24. Розкрийте технологію рейтингової системи перевірки та оцінки знань, умінь і навичок студентів.
25. Розкрийте зміст провідних фахових компетентностей сучасного викладача вищої школи, методи моніторингу якості його професійної діяльності.

26. Охарактеризуйте особливості розвитку вищої освіти України як складової світового і європейського науково-освітнього простору.
27. Розкрийте особливості системи і структури вищої освіти в Україні, перспективи її приєднання до міжнародних та європейських стандартів і вимог.
28. Охарактеризуйте специфіку науково-методичного забезпечення освітнього процесу у закладі вищої освіти з огляду на ліцензійні та акредитаційні вимоги.
29. Розкрийте критерії оцінювання і способи моніторингу якості вищої освіти, зокрема освітньо-професійних програм.
30. Охарактеризуйте сучасні педагогічні парадигми вищої освіти.

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

Поточний контроль						Підсумковий контроль	Сума балів
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				
<i>T1</i>	<i>T2</i>	<i>T3</i>	<i>T4</i>	<i>T5</i>	<i>T6</i>		
10	10	10	10	10	10		
						40	100

Поточний контроль

- Усна відповідь – 2 бали
- Письмові практичні завдання – 3 бали
- Презентація доповіді або результатів виконання завдань для самостійної роботи – 5 балів

Підсумковий контроль

Тестування за змістовими модулями. 40 тестових завдань, 1 відповідь – 1 бал.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних/розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та

	<p>відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p>	<p>додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.</p>
Добре	<p>достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.</p>	<p>правильно вирішив більшість розрахункових /тестових завдань за зразком; має стійкі навички виконання завдання</p>
Задовільно	<p>володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого;</p>	<p>може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під</p>

	під час виявлення причинно наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з ожливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обв'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

13. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Робоча програма дисципліни «Педагогіка вищої школи».

Навчальні посібники:

1. Цокур О.С. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посібник. Одеса: ОНЮА, 2002. Вип. 1. Основи наукового педагогічного дослідження. 84 с.
2. Цокур О.С. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посібник. Одеса: ОНЮА, 2002. Вип. 2. Педагогічний менеджмент. 81 с.
3. Цокур О.С. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / під ред. З.Н. Курлянд. 3 вид. К.: Знання, 2009. Р. 1.3.1-1.3.5; 4.4. С. 127-158; С. 256-274.
4. Цокур О.С. Основи гендерного виховання. Хрестоматія навчальних програм з проблем гендерного розвитку. К.: ПЦ «Фоліант» /під. ред. К.М.Левківського, 2004. С. 147-171.
5. Цокур О.С. Основи гендерного виховання. Гендерний розвиток (конспекти лекцій). К.: ПЦ «Фоліант» /під. ред. К.М.Левківського, 2005. С. 124-187.
6. Вейланде Л.В.-В. Педагогіка і психологія вищої школи. Практикум. О.: ОНУ, 2018. 122 с. Ел. вер.
7. Вейланде Л.В.-В. Тренінгові технології у вищій школі. Практикум: навч.-метод. посіб. О.: ОНУ, 2018. 35с. Ел. вер.
8. Вейланде Л.В.-В. Конструювання тестів і тестових завдань. Практикум: навч.-метод. посіб. О.: ОНУ, 2018. 44 с. Ел. верс.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

Законодавчі і нормативні документи

1. Закон України «Про освіту» URL: vnz.org.ua/zakonodavstvo/osvitu.

URL: vzn.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu.

2. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 01.07.2014 №1556-VII.
3. Концепція розвитку педагогічної освіти: Затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 16 липня 2018 р. № 776.
4. Концепція підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти: Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 660-р.
5. Концепція національної системи кваліфікацій. К., 2013.
6. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року: Указ Президента України від 25 червня 2013 р. № 344.
7. Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту). Постанова КМ України від 20.01.1998 р. № 65. *Офіційний вісник України*. 1998. №3. С.202-207.
8. Постанова КМ України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».
9. Про Державну національну програму «Освіта» («Україна XXI століття») : Постанова Кабінету Міністрів України No 896 від 03. 11.2004 р.
10. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій України: Постанова КМ України N1341 від 23.11.2011 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/1326289476970265/page5>
11. Про затвердження Положення про державний вищий заклад освіти : Постанова Кабінету Міністрів України N 1074 від 5.09.1996 р.
12. Про Національну доктрину розвитку освіти : Указ Президента України N 347/2002 від 17.04.2002 р.
13. Про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців: Тимчасове положення // Наказ МОН України від 23.01.2004. №48.
14. Про Положення про національний заклад (установу) України : Указ Президента України N 1334/2004 (1334/2004) від 02.11.2004 р.
15. Указ Президента України «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» від 25 червня 2013 року.

Підручники та навчальні посібники

1. Барановська Л.В. Педагогіка та психологія вищої: школи: навч.посб. К.: НАУ, 2015. 240с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://er.nau.edu.ua/>
2. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. Д., 2014. 416 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://distance.dnu.dp.ua/ukr/nmmateriali/documents/pedagogikavsh.pdf>
3. Лозовецька В.Т. Професійна кар'єра особистості в сучасних умовах: монографія. Київ: 2015. 279с. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/>
4. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Центр учбової літератури, 2009. 472 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.ws/00000000/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli_-_ortinskiy_vl.
5. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: підручник К.: Каравела, 2014. 360с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.psyh.kiev.ua/>
6. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник. К.: Конкор, 2011. 628 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://uchebnikonline.ru/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli_-_turkot_ti/pedagogika_vischoyi_shkoli_-_turkot_ti.htm
7. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. К. : "Академвидав", 2006. 352. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://docs.google.com/viewer?a=v&pid=sites&srcid=ZGVmYXVsdGRvbWVfYXVjaGVuZGU0ZTU>
8. Хрестоматія з педагогіки вищої школи : навч. посібн. / В. І. Лозова, А. В.Троцько, О. М. Іонова та ін. ; за заг. ред. В. І. Лозової. Х. : Віровець А.П. "Апостроф", 2011. 408 с.

9. Щоденник з науково-педагогічної (асистентської) практики /Упор. О.С.Цокур. Одеса, 2018. 30 с.

Додаткова

1. Компетентнісний підхід у вищій освіті: світовий досвід / Укл. Антонюк Л.Л., Василькова Н.В. та ін. К.:КНЕУ імені Вадима Гетьмана, 2016. 61с.
2. Мачинська Н.І., Стельмах С.С. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі: навчально-методичний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 180с.
3. Тернопільська В.І. Довідник з виховної роботи зі студентами. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2014. 264с.
4. Університетська педагогічна освіта: історія, теорія і перспективи розвитку в умовах глобалізації: Кол. монографія / під. ред. проф. Цокур О.С. Одеса: ФОП Бондаренко О.М., 2018. 150 с.
5. Цокур О.С. Формування професіоналізму особистості майбутнього викладача вищої школи як суб'єкта інноваційної педагогічної діяльності. *Проблеми формування професіоналізму особистості та діяльності майбутнього фахівця в контексті вимог євроінтеграції*: монографія / наук. ред. О.С. Цокур. Одеса: ОНУ ім. І.І. Мечникова, 2012. Р. 4.1. С. 121-131.
6. Цокур О.С. Підготовка нового покоління науково-педагогічних кадрів як найважливіша місія класичного університету в умовах глобалізації. *Університетська педагогічна освіта: історія, теорія і перспективи розвитку в умовах глобалізації*: кол. монографія /під. ред. О. С. Цокур. Одеса: ФОП Бондаренко О.М., 2018. Р. 2.3. С. 47-58с.
7. Цокур О.С., Рожелюк І.Я. Обґрунтування сутності понять «дослідницька компетентність» у контексті європейської рамки дослідницької кар'єри». *Інноваційна педагогіка: зб. наук. пр.* Одеса: Вид. дім «Гельветика». 2021. Вип.32. С. 161–165.
8. Цокур О.С. Науково-педагогічна (асистентська) практика як детермінанта професійного самовизначення студентів в статусі викладачів закладу вищої освіти. *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Серія: Педагогічні науки.* Ізмаїл, 2020. Вип.46. С.221-228.
9. Brennan J. (2014) Study on innovation in higher education: final report. European Commission Directorate for Education and Training Study on Innovation in Higher Education, Publications Office of the European Union. Luxembourg.
10. Discourse formation in comparative education (Komparatistische Bibliothek. Comparative Studies Series. Bibliothecque D'etudes Comparatives) / Ed. by J. Schriewer. Peter Lang GmbH; 4th Revised edition. 2011. 366 p.
11. Japanese Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology. (2018). Higher education. <http://www.mext.go.jp/en/policy/education/index.htm>
12. Kubow P. K., Fossum P. R. Comparative education in the USA. *Український педагогічний журнал.* 2015. N 4. С. 19–29.
13. Sbruieva A. Transformation of the Academic Culture of European University in the Context of the Risk Society. *Studia Pedagogiczne. Problemy społeczne, edukacyjne i artystyczne.* Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce, 2014. T. 24. S. 217- 230.
14. Sbruieva, A. Klochkova, T. Pshenychna, L. Risk management in the activities of a modern university: a comparative analysis of British and Ukrainian experience. *Science and Education.* 2017. N10. P. 13-23.
15. Singapore Ministry of Education. (2018). Education System. URL: <https://www.moe.gov.sg/education/education-system>.
16. Ulanovska A.S. Student involvement in the Bologna Process: studying the structure, character and impact of the European Students' Union. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, III (37), Issue : 75, 2015. P. 17-20. URL: <http://seanewdim.com/>.

17. Zabolotna O. Academic Mobility Projects Management: Challenges for Ukrainian Professional Education // Comparative Professional Pedagogy. 2015. N 4. С. 20–28. URL: <http://www.degruyter.com/view/j/rpp>.

15. ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://www.mon.gov.ua/>– Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України;
2. <http://nbuv.gov.ua/>– Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;
3. <http://www.dnpb.gov.ua/>– Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського;
4. <http://www.osvita.org.ua/>– Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном;
5. Інформаційний сайт Еразмус+ Україна: <http://erasmusplus.org.ua/>
6. Інформаційний сайт мережі освітньої інформації ЄС EURYDICE: <http://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/>.
7. Інформаційний сайт Міжнародного бюро освіти ЮНЕСКО: <http://www.ibe.unesco.org/>
8. Інформаційний сайт Європейського центру вищої освіти CEPES: <http://www.cepes.ro>.
9. Інформаційний сайт Асоціації європейських університетів: <http://www.eua.be>.
10. Інформаційний сайт Європейської асоціації закладів вищої освіти EURASHE
11. Інформаційний сайт UNESCO Institute for Statistics: <http://uis.unesco.org/>
12. Офіційний сайт Наукової бібліотеки ОНУ ім. І.І. Мечникова: <http://lib.onu.edu.ua/ru/elektronnaya-biblioteka/>
13. Офіційний сайт ОНУ ім. І.І. Мечникова: <http://onu.edu.ua>
14. Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном: <http://www.osvita.org.ua>
15. Бібліотека Гумер – гуманитарні науки: <http://www.gumer.info/>
16. Науковий журнал «Порівняльна професійна педагогіка»: <https://sites.google.com/view/comp-edu-dep/%D0%B3%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B0%D1%8F>
17. Освітня політика. Портал громадських експертів: <http://education-ua.org/ua/porivnyalna-pedagogika>.

Міжнародні журнали з проблем вищої освіти:

Globalisation, Societies & Education
Higher Education
Higher Education Perspectives
Higher Education Policy
Higher Education Quarterly
Innovative Higher Education
International Education
Journal of Higher Education
Journal of Higher Education Ethics
Research in Higher Education
Planning for Higher Education
Review of Higher Education
Review of Research in Education
Studies in Higher Education
Journal of Research in International Education
Journal of Studies in International Education
Higher Education
Public Organization Review
European Journal of Social Sciences
Journal of Higher Education Policy and Management
Quality in Higher Education
Pedagogika
Higher Education,

International Education Studies
International Journal of Learning
Higher Education Research and Development

Міжнародні журнали з проблем порівняльної педагогіки та міжнародної освіти:

Comparative Education
Comparative Education Review
International Higher Education
International Journal of Early Childhood
International Journal of Education Research
International Journal of Educational Development
International Journal of Lifelong Education
International Review of Education
Journal of Studies in International Education
Asia Pacific Education Review
Asia-Pacific Education Researcher
Australian Educational Researcher
British Educational Research Journal
European Journal of Education